

Dosarul nr. 2ra-1534/2022
2-20149167-01-2ra-25102022

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (A. Bologan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Alexandru Cerlat și Tatiana Rogojinaru, reprezentați de avocatul Valeriu Ciuntu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Taisia Cerlat împotriva lui Alexandru Cerlat și Tatiana Rogojinaru cu privire la revocarea contractului de donație și declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva deciziei din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 noiembrie 2020, Cerlat Taisia a depus o cerere de chemare în judecată (concretizată pe parcurs) împotriva lui Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatianacu privire la revocarea contractului de donație, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 28 septembrie 2018 între Cerlat Taisia (donator) și Cerlat Alexandru (donatar) a fost încheiat contractual de donație prin care, donatorul a transmis donatarului următoarele bunuri: terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0847 ha, număr cadastral xxxxx, casa de locuit cu suprafața de 161,4 m², număr cadastral xxxxx, garaj cu suprafața de 32,9 m², număr cadastral xxxxx, construcție accesorie cu suprafața de 31,3 m², număr cadastral xxxxx, construcție accesorie cu suprafața de 23,7 m², număr cadastral xxxxx și construcție accesorie cu suprafața de 24,4 m², număr cadastral xxxxx, situate în satul Xxxxx.

La 16 aprilie 2021, prin intermediul serviciului poștal, reprezentantul reclamantei Cerlat Taisia, avocatul Stăvilă Mihai a depus cerere de completare a cerințelor din acțiune, solicitând revocarea contractului de donație, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare și compensarea cheltuielilor de judecată. Totodată, reclamanta a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că din momentul semnării contractului de donație și până în prezent, starea sănătății, cât și situația financiară s-a înrăutățit substanțial, fiind impusă de situație să revoce donația oferită pârâtului la 28 septembrie 2018, astfel, întru respectarea procedurii prealabile, în adresa pârâtului a fost expediată solicitarea de revocare a contractului de donație, cererea fiind recepționată de pârât la data de 05 august 2020, însă prin răspunsul expediat, pârâtul a manifestat predispunerea întru revocarea contractului de donație cu condiția achitării sumei în mărime de 34376,29 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru întreținerea imobilului.

A menționat că, fiind solicitată confirmarea sumelor invocate, a primit un alt răspuns prin care pârâtul a manifestat dezacordul cu desființarea contractului, concretizând totodată că careva acte confirmative a lucrărilor executate nu a colectat.

A notat că pârâtul a recurs la acțiuni de tănuire a înstrăinării bunurilor imobile aflate în litigiu Tatiane Rogojinaru, care la acel moment concubina cu pârâtul Cerlat Alexandru.

A relatat că, motivul stării de imposibilitate de a se întreține, a servit înrăutățirea stării sănătății în rezultatul intervenției chirurgicale suportate la 16 aprilie 2020, iar din cauza mai multor probleme de sănătate, apărute ulterior perfectării donației, a fost nevoită să adreseze cu prezenta cerere în instanță or, din momentul semnării donației și până în prezent, starea sănătății s-a schimbat substanțial.

A indicat că în anul 2018 avea forțe depline de a munci și de a-și câștiga existența, inclusiv de a munci peste hotarele țării, unde de fapt și intenționa să locuiască, motiv care și a determinat-o să perfecteze contractual de donație pe numele nepotului, deoarece considera că nu va mai avea nevoie de imobil, însă urmare a problemelor de sănătate apărute, în luna iunie 2020 a fost nevoită să revină definitiv în Republica Moldova, menționând că nu deține în țară un alt imobil.

A concluzionat că, având în vedere cele reflectate, la caz se dovedește starea de nevoie a donatorului, argumentată prin înrăutățirea stării patrimoniale și survenirea pericolului propriei întrețineri, fapte care au avut loc după perfectarea contractului de donație.

La caz este necesară constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare încheiat între Cerlat Alexandru și Rogojinaru Taiana la 05 noiembrie 2020, deoarece înstrăinarea bunurilor s-a făcut cu rea-credință, fapt dedus din situația că până în prezent în bunul imobil litigios locuiește reclamanta Cerlat Taisia, care urma a fi informată despre intenția înstrăinării imobilului.

Consideră că a fost semnat un act juridic simulat, menit să facă imposibilă executarea eventualei hotărâri judecătorești or, se dovedește că transmiterea proprietății către Rogojinaru Tatiana a avut de fapt scopul tănuirii bunurilor donatorului, care a cerut revocarea donației.

Reclamanta a solicitat admiterea acțiunii, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-120 din 05 noiembrie 2020, cu întoarcerea părților în poziția inițială, revocarea contractului de donație încheiat la data de 28 septembrie 2018 între Cerlat Taisia și Cerlat Alexandru cu întoarcerea părților în poziția inițială și încasarea în mod solidar din contul lui Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana în beneficiul Taisiei Cerlat a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 200 de lei și asistență juridică în mărime de 19500 de lei.

Prin încheierea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, a fost admisă cererea de asigurare a acțiunii și a fost aplicat sechestrul asupra bunurilor imobile: terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0847 ha, număr cadastral xxxxx, casa de locuit cu suprafața de 161,4 m², număr cadastral xxxxx, garaj cu suprafața de 32,9 m², număr cadastral xxxxx, construcție accesorie cu suprafața de 31,3 m², număr cadastral xxxxx, construcție accesorie cu suprafața de 23,7 m², număr cadastral xxxxx și construcție accesorie cu suprafața de 24,4 m², număr cadastral xxxxx, situate în satul Xxxxx, care aparțin cu drept de proprietate Tatiane Rogojinaru.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Cerlat Taisia împotriva lui Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana, privind revocarea contractului de donație, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare și compensarea cheltuielilor de judecată.

A fost anulată măsura de asigurare instituită prin încheierea din 21 mai 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Prin decizia din 15 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Cerlat Taisia.

A fost casată integral hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

A fost emisă o hotărâre nouă cu privire la admiterea cererii de chemare în judecată înaintată de Cerlat Taisia împotriva lui Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana, privind revocarea contractului de donație, declararea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare și compensarea cheltuielilor de judecată.

A fost revocat contractul de donație nr. 7302 din 28 septembrie 2018, semnat între Cerlat Taisia – donator și Cerlat Alexandru – donatar, autentificat de notarul Chirtoacă Petru, cu întoarcerea părților la poziția inițială.

A fost declarată nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-120 din 05 noiembrie 2020 semnat între Cerlat Alexandru – vânzător și Rogojinaru Tatiana – cumpărător, cu întoarcerea părților la poziția inițială.

A fost încasat în mod solidar de la Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana în beneficiul lui Cerlat Taisia cheltuieli de judecată legate de achitarea taxei de stat în sumă de 200 de lei și pentru asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că contractul de vânzare-cumpărare a fost semnat ca un act juridic simulat, actul juridic de transmitere a proprietății litigioase având drept scop tănuirea bunurilor de la donator, care a cerut revocarea donației în temeiul legii or, din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la 03 august 2020, anterior depunerii cererii de chemare în judecată, Cerlat Taisia a expediat în adresa lui Cerlat Alexandru cerere prin care a solicitat expunerea acordului întru desființarea contractului de donație nr. 7302 din 28 septembrie 2018, cererea fiind recepționată de Cerlat Alexandru la 05 august 2020. Prin răspunsul expediat în adresa Taisiei Cerlat, inițial Cerlat Alexandru a manifestat dorința de revocare a contractului de donație cu condiția achitării sumei de 34376,29 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru întreținerea imobilului (f.d. 20), însă ulterior, printr-un alt răspuns, Cerlat Alexandru a manifestat dezacordul cu desființarea contractului (f.d. 22).

Astfel, instanța de apel a reținut că, Cerlat Alexandru era în cunoștință de cauză despre pretențiile Taisei Cerlat cu privire la revocarea contractului de donație nr.

7302 din 28 septembrie 2018, însă în pofida acestui fapt, după recepționarea cererii prealabile la data de 05 august 2020, Cerlat Alexandru, la 05 noiembrie 2020, după o perioadă de 3 luni de la recepționarea cererii prealabile și cu 21 de zile înainte de înaintarea de către Cerlat Taisia a cererii de chemare în judecată, a înstrăinat prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 1-120 din 05 noiembrie 2020 Tatiane Rogojinaru, bunurile imobile obiect al contractului de donație.

Cu privire la cerința părții apelante de compensare a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a constatat temeinicia solicitării privind compensarea cheltuielilor de judecată, însă suma solicitată în mărime de 19500 de lei, fiind considerată una excesivă, acordând 5000 de lei în vederea compensării cheltuielilor de asistență juridică suportate de către reclamanta Cerlat Taisia, ca fiind o sumă reală, necesară și rezonabilă, care urmează a fi încasată în mod solidar din contul intimaților Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana în beneficiul apelantei Cerlat Taisia.

La 07 octombrie 2022, Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana, reprezentați de avocatul Valeriu Ciuntu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, totodată cu compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.202-205).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că este o decizie abuzivă și nemotivată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 15 iunie 2022.

La 07 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 195).

Astfel, Colegiul constată că, recursul depus de Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana, reprezentați de avocatul Valeriu Ciuntu la 07 octombrie 2022, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 31 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatei copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 217).

La 09 decembrie 2022, avocatul Mihai Stăvilă în interesele Taisiei Cerlat a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat (f.d. 226-227).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Cerlat Alexandru și Rogojinaru Tatiana, reprezentați de avocatul Valeriu Ciuntu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Alexandru Cerlat și Tatiana Rogojinaru, reprezentați de avocatul Valeriu Ciuntu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh